

COLUMN

ERIC NEDERKOORN

Vlinderend naar het einde

Het insectenseizoen moet nog beginnen, alleen is de vraag of dat er ooit nog van komt. We roeien ze ijverig uit, die beestjes. De gevolgen schuiven we met liefde op de lange baan. Alles voor de welvaart. Van nu.

Het Drouwenerzand is een stuifzandgebied van 250 hectare op de Hondsrug, beheerd door Het Drentse Landschap. Ik bel deze organisatie met de vraag naar een medewerker die mij de ondergang in natura kan tonen. Een dag later loop ik met ecooloog Bertil Zoer in die mooie streek tussen Gasselte en Drouwen.

Zoer is een vriendelijke Drent. Een bevlogen man, die er elke korrel, elk sprietje kent. Hij vertelt over onder meer de bruine vuurvlieder, de kommvlieder en de heivlieder, gespecialiseerd in voedselarme natuur.

Ze zijn er niet meer.

Bertil Zoer werkt al dertig jaar voor zijn organisatie. Hij heeft gezien hoe het drama zich gestaag voltrekt. Het oogt hier nog net als in 1996, zegt hij. Toen stikte het nog van de vlinders. De vegetatie lijkt nog altijd prima, uiterlijk straalt de flora: de stukjes hei, de struiken, de lage planten op zand, zeker op een mooie zonnige dag als deze is er niks loos. Toch?

Schijn bedriegt. In de schapenzuring, een plantje dat dient als rupsvoer, heeft ingevreten stikstof de mineralen verdrongen. Rupsen moeten mineralen verorberen om vlinder te kunnen worden. „Nu krijgen ze vette patat.”

Ze zijn vergiftigd nog voor ze pop worden.

De kleine vos, geen viervoeter met een bescheiden pluimstaart zoals de leek (ik) al snel denkt, maar ook een vlinder, vergaat het elders net zo. Het beestje zou moeten fladderen op brandnetelmineralen. Kansloos.

Dan zijn er nog de moordende bestrijdingsmiddelen, die Europa weigert te verbieden. „Ze voldoen aan de norm”, schampert Zoer. Als je een atleet zegt dat hij de 100 meter binnen een uur moet lopen, voldoet ook hij aan de norm.

Zoer vervolgt: „Hier horen torren rond te scharrelen, voedsel voor de levendbarende hagedis. In de jaren 90 zag ik hier op één dag zomaar veertig van die hagedissen rondlopen. Nu heb ik geluk als ik er eentje ontdek.”

Want ook de torren vreten zich het graf in.

Aan het beheer ligt het niet. „Ze zeggen, ga maar plagen, maai maar een beetje, schraap de bovenlaag weg.”

We lopen langs een zandplek rondom een struik. „Hier is dat gebeurd. Dan kunnen er nieuwe plantjes groeien, zeggen ze.” Zoer bukt voor een jong plukje buntgras.

„Zinloos. Ook dit zit al direct vol stikstof.”

De provincie stelt geld beschikbaar voor dit type terreinonderhoud. „We kunnen net zo goed zeggen: we hoeven je beheergeld niet. Er valt hier niks meer te beheren.”

Is dit dan geen frustrerend werk, vraag ik. „Ja”, beaamt hij. „Je begint er aan uit passie en je ziet het achteruit hollen.” Niet dat hij spijt heeft van de keuze voor zijn vak. „Ik heb meegeholpen de bever terug te krijgen in Nederland. Zoals ook de otter weer overal rondzwemt.”

Zoer is geen zeur. Hij heeft een opgeruimde natuur, dat zie je direct. Daar mankeert 't niet aan.

Ik ben benieuwd hoe hij denkt over het verbod op *Het Pauperparadijs* in Veenhuizen, als stikstofingreep. „Onzin is dat, zo'n voorstelling of anders een festivalletje

pesten. Incidentengedoe.”

Of we het nu willen of niet, de veestapel móet kleiner, zegt hij. „Hier in de buurt valt niks uit te faseren, zoals dat heet. Er zijn geen grote boerenbedrijven, geen grote veestallen die het hier kapot maken. De stikstof en de pesticiden komen van elders aanwaaien. Van ver. 't Zit overal.”

Dus. Nee. Dit werd geen vrolijk stukje.

eric.nederkoorn@dvhn.nl

Of we het nu willen of niet, de veestapel móet kleiner

